

جهان در آینه مرور

بقیه از صفحه ۵

جنگجویان JEM، SLMA و همچنین اتحاد دمکراتیک ملی نیز با راه حل آفریقایی و استقرار نیروهای محافظ صلح اتحادیه آفریقا موافقت کرده اند. اما آیا آمریکا حاضر خواهد شد فرصت پیش آمده را با این اقدامات از دست بدهد؟ این سوالی است که در پایان فرصت ۳۰ روزه پاسخ داده خواهد شد.

کلاهبرداری آشکار در توافقات سازمان جهانی تجارت (WTO) در ژنو

درآمد

روز ۳۱ ژوئیه، شورای عالی سازمان جهانی تجارت (WTO) در ژنو توانست به سری توافقاتی در زمینه چند مساله مورد بحث و پیچیده تجاری دست یابد. سال گذشته، مذاکرات سازمان مذکور با وزرای کشورهای در حال توسعه در کنکون (مکزیک)، بی نتیجه ماند. بسیاری از سازمانهای غیر دولتی و نمایندگان کشورهای فقیر، توافقات حاصل از این نشست را خیانت و روگردانی به مردم فقیرآرزایی کردند. در این مذاکرات، نه تنها مسایل مهم کشورهای در حال توسعه که زندگی و مرگ آنها بدان وابسته است مطرح نگشت بلکه، کشورهای ثروتمند توانستند در پشت درهای بسته، با بکارگیری تهدید و فشار، به توافقاتی دست یابند که منافع مردم این کشورها را زیر پا نهاده و خواسته های خود را تامین کنند. نوشتار زیر، به اختصار به چگونگی این نشست می پردازد.

کشورهای در حال توسعه، تنها با کسب اندکی از خواسته هایشان، نشست سازمان جهانی تجارت را از مرز شکست رها کردند. در تبلیغات وسیعی که پیرامون نشست مزبور صورت گرفته، از آن به عنوان یک "تحول" یاد می شود. با این حال، این "تحول" نه برای کشورهای در حال توسعه یک پیروزی بود و نه برای کشورهای فقیر. تا کنون قوانینی که از طریق سازمان تجارت جهانی بر هر دو آنها تحمیل گشته است، آنچنان علیه مردم این کشورها عمل کرده است که سیر "برنامه های توسعه" همچنان به سوی پایین بوده و بدهیهای کلانی برای آنان به

بار آورده است. پیروزی که از آن با سروصدا یاد شد، تنها محدود به تنزل مقدار اندکی از سوبسیدهای کشاورزی از جانب کشورهای ثروتمند بود. کشورهای فقیر، در نشست وزرای کشورها در مکزیک که سال پیش صورت گرفت، به آمریکا، اروپا و ژاپن و برخی دیگر از کشورهای ثروتمند به دلیل وجود محصولات سوبسید شده آنان در بازار جهانی اعتراض کرده بودند. آنها گفته بودند: "شما می خواهید که ما اقتصاد خود را به روی تجارت جهانی باز ننگه داریم اما بازار محصولات کشاورزی جهان را از محصولات سوبسید شده خود غرق می کنید." از این رو، در مذاکرات ژنو، زیرکانه تلاش شده بود روی مساله سوبسیدها تمرکز شده و با حذف اندکی از آنها، کشورهای ثروتمند بتوانند به خواسته های خود دست یابند. این در حالی است که توافقات حاصله هرگز نخواهد توانست تغییر و تحول موثری در وضع موجود ایجاد کند. برای مثال، آمریکا تنها با حذف ۲۰ درصد از محصولات سوبسید شده خود موافقت کرد. همزمان، هیچگونه تعهد روشنی نیز در این زمینه داده نشد و شانس عملی گشتن همین مقدار نیز بسیار نازل می باشد.

آیا حذف سوبسیدها می تواند تاثیرات قابل لمسی برای کشاورزان در بر داشته باشد؟

واقعیت این است که اگر حتی هیچیک از محصولات، کشاورزی یا صنعتی، سوبسید نشود باز هم تاثیر مثبت بسیار اندکی برای کشورهای در حال توسعه در بر خواهد داشت. تمرکز بیش از حد روی این موضوع، هدفی جز راه گم کردن ندارد. به نوشته روزنامه نیویورک تایمز، کشاورزان اروپا و آمریکا "سالانه مبلغ ۳۰۰ میلیارد دلار سوبسید و حمایت" دریافت می کنند. به گفته اقتصاددانان، این رقمی غیرواقعی است. سازمان همکاریهای اقتصادی و توسعه OECD، در مجموع نرخ سوبسیدها که در آمریکا، اروپا و کشورهای توسعه یافته به کشاورزان پرداخت می شود را کمتر از ۳۰ درصد از ۳۰۰ میلیارد دلار اعلام شده، برآورد کرده است. بقیه این مقدار که پسوند "حمایت" را به دنبال می کشد، به موانع بازرگانی که سبب بالا رفتن قیمتها برای مردم کشورهای توسعه یافته و دیگر محصولاتی که شامل سوبسیدها نیستند، مربوط می شود و

برای تهیه کنندگان آن در این کشورها هیچگونه اثر منفی بر جای نمی گذارد. بنابراین تخمین بانک جهانی، چنانچه تمامی سوبسیدها از جانب کشورهای ثروتمند حذف گردد و تمامی بازارها به طور کلی به روی همه صادرات، صنعتی و کشاورزی از طرف کشورهای کم درآمد و یا با درآمد متوسط باز شود، تنها ۶ درصد افزایش درآمد سالانه برای این دسته از کشورها ایجاد خواهد کرد. برای مثال، در کشوری که درآمد سرانه آن مبلغ ۱۰۰۰ دلار باشد به ۱۰۰۶ دلار افزایش می یابد این در حالی است که تنها بخش ناچیزی از این اضافه درآمد مربوط به حذف سوبسیدها می شود. برای کشورهای فقیر از این مقدار هم کمتر خواهد بود.

اگر چه کشاورزان پنبه در کشورهای فقیری مانند مالی، بوركینا فاسو و چاد که با وجود محصولات پنبه سوبسید شده آمریکا یا از بین رفته و یا در وضعیت وخیمی به سر می برند، دلایل محکمی برای خواست حذف سوبسیدها دارند، اما میلیونها نفر از مردم فقیر نمی توانند با محصولات آمریکا و یا دیگر کشورهایی که دارای محصولات کشاورزی کلان هستند رقابت کنند، چه این محصولات سوبسید باشند چه نباشند. قوانین سازمان تجارت جهانی برای لیبرالیزه کردن تجارت در این کشورها، صدمات و خسارات بسیار وسیعتر و عمیق تری را به بار می آورد.

اهداف اساسی آمریکا و اروپا در مذاکرات اخیر، فراتر از مشکل محصولات سوبسید شده است. برای مثال، آنچه که در این سری مذاکرات از سوی آمریکا و اروپا به عنوان خواست اساسی مطرح بود و منافی فراتر از سوبسیدها را در برداشت، انحصار محصولاتی بود که دستیابی به آنها، اهمیت بیشتری برای مردم کشورهای در حال توسعه دارد. برای مثال، امکانات درمانی و بهداشتی که پای مرگ و زندگی آنان در میان است، مخارج سنگین تری از بهره برداری از حذف سوبسیدها در بر خواهد داشت.

در حال حاضر کشورهای ثروتمند خواستار تحمیل یک سری قوانین غیر تجاری که شامل سرمایه گذاری، خرید اموال دولتی و سیاستهای توسعه ای است بر کشورهای در حال توسعه هستند. در صورت عملی شدن این امر، مشکلات عمیق تری در برابر مردم کشورهای در حال توسعه و کشورهای فقیر قرار خواهد گرفت.

کشورهای آفریقایی که مشکلات مربوط به محصول پنبه را مطرح کرده

بودند، آنچنان مورد فشار قرار گرفتند که مذاکرات تا پاسی از شب ادامه یافت. نتیجه "کنار آمدن" آمریکا و وعده به ۱۰ میلیون زارع پنبه مبنی بر اینکه WTO کمیته ای کناری ایجاد خواهد کرد تا به وضعیت آنها رسیدگی کند، بود. با دادن وعده سرخرمن به کشاورزان فقیر، از کشورهای در حال توسعه خواسته شد که حمایتهای خود را به کشاورزان تنزل دهند. دیگر مذاکرات نیز به همین منوال در تلاش برای خاموش کردن کشورهای که اعتراضات یا مخالفتهایی داشتند پیش رفت. واقعیت این است که آمریکا و اروپا، هیچگونه تعهد محکمی برای ایجاد تبادلات بازرگانی عادلانه ندادند.

آلین کوا، یک تحلیلگر مرکز تحقیقات سیاست تجاری آسیا در این باره گفت: "اگر برنامه کاری تعیین شده عملی گردد، نتیجه اجتناب ناپذیر آن، غیر صنعتی گشتن کشورهای در حال توسعه و پایان کشاورزی در سطح کوچک خواهد بود." او افزود: "میلیونها کارگر مشاغل خود را از دست داده و میلیونها کشاورز راه امرار معاش خود را از دست می دهند." کوا که از زمان تاسیس سازمان تجارت جهانی در سال ۱۹۹۵ برنامه های این سازمان را دنبال کرده است می گوید که از کشورهای در حال توسعه خواسته شده است که حمایتهای خود را به کشاورزان تنزل دهند، این در حالی است که اروپا و آمریکا، میلیاردها دلار سوبسید به کشاورزان خود می دهند. آنوقت از هند که تنها ۶ میلیارد دلار در اختیار ۶۷۰ میلیون کشاورز خود قرار می دهد، می خواهند که این مقدار را تنزل دهند.

حاصل مذاکرات نشست WTO پس از کشاکشی نابرابر که برنده اصلی آن دولتهای قدرتمند بودند، تنها افزایش فقر هر چه بیشتر برای مردم زحمتکش و فقیر جهان خواهد بود، امری که زندگی آنان را که تحت این سیاستها هر روزه به سوی وخامت بیشتر می برد، به نابودی خواهد کشید.

از تاریخ ۱۷ تا ۱۹ سپتامبر سال ۲۰۰۴، نشستی با هدف اعتراض به جنگ و حمایت از جنبش ضد جهانی سازی برگزار می شود. در صورت تمایل به شرکت در این نشست و کسب اطلاعات بیشتر با آدرسهای زیر تماس بگیرید.

Fadaee-info.com

marylou@focusweb.org*